

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, JUNIJ 2009 – Št. 80

PRVI EVROPSKI KONGRES IZGNANCEV IN BEGUNCEV ŽRTEV FAŠIZMA IN NACIZMA V LETIH 1920–1945, V LJUBLJANI, ZELO DOBRO USPEL

Govor predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka na 1. evropskem kongresu izgnancev in beguncev

Spoštovane gospe in gospodje, cenjeni gostje, v veliko zadovoljstvo mi je, da vas pozdravim na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, katerega organizator je prav slovensko društvo pod vodstvom predsednice gospe Ivice Žnidaršič. Vsem izrekam priskrbo dobrodošlico, še posebej tistim delegacijam, ki so prišle iz enajstih prijateljskih evropskih držav.

Slovenija je mlada država, ki je svojo neodvisnost dosegla na osnovi plebiscita - te najbolj demokratične in direktne oblike izražanja volje posameznika. Razglasitvi samostojne države 25. junija 1991 je sicer sledila vojna, ki pa je bila kratka in ni mogla preprečiti nastanka Slovenije niti dokončnega razpada tedanje socialistične Jugoslavije.

To novo dejstvo so uvidele tudi mnoge države, ki so v obdobju enega leta druga za drugo priznavale samostojno Slovenijo in ji maja 1992 omogočile sprejem v OZN. Že čez slabih šest let je bila Slovenija tudi nestalna članica Varnostnega sveta OZN, kar je prispevalo k njeni uveljavitvi in prepoznavnosti na svetovnem političnem zemljevidu.

Sledilo je članstvo v Svetu Evrope, OVSE, NATO in leta 2004 tudi v Evropski uniji. V vseh naštetih mednarodnih organizacijah je bila sicer majhna in mlada država izjemno aktivna, kar je privedlo do njenega predsedovanja OVSE v letu 2005, Evropski uniji 2008 in Svetu Evrope 2009.

Slovenija je leta 2007 postala del schengenskega območja in sprejela evropsko valuto evro.

Danes lahko rečemo, da je Slovenija uspešna, aktivna in cenjena članica velike evropske družine narodov, ki skupaj oblikujejo svojo politično, finančno, gospodarsko, socialno, kulturno in moralno podobo stare celine.

Vse to pa ni nastalo samo od sebe. Naša zgodovina je vsa polna čeri, ki smo se jim morali skozi dolga stoletja izogibati, zato da smo obstali kot narod. Ne glede na to, pod čigavo krono smo bili, sta bila skrb in boj za ohranitev naših kulturnih vrednot, in predvsem slovenskega jezika, vedno v ospredju.

Ta uporniški duh malega naroda se je zmozel upreti tudi fašizmu in nacizmu. Tako kot za mnoge druge narode je bila za slovenski narod druga svetovna vojna najtežja preizkušnja v vsej zgodovini. Slovensko ozemlje, ki je bilo med drugo svetovno vojno okupirano s strani Nemčije, Italije, Madžarske in nekaj vasi od neodvisne države Hrvaške, je prepojeno s krvjo tistih,

ki so se, organizirani v Osvobodilno fronto, uprli okupatorjem. Mnogi Slovenci ste bili izgnani iz svojih domov, poslani na prisilno delo ali v koncentracijska taborišča, mnogi so tam pustili tudi svoja mlada življenja. Tisti, ki ste se vrnili, tega obdobja ne boste nikoli pozabili.

Toda kljub temu, da je slovenskemu narodu grozil tako načrten in sistematičen izbris, smo Slovenci maj 1945 dočakali na strani zmagovalcev druge svetovne vojne. Naš prispevek zavezniki silam je večji, kot bi ga mogli pričakovati od tako majhnega naroda, tega poguma in odpora ne bo mogoče nikoli pozabiti, to je tudi temelj naše državnosti.

Podobno usodo delimo z mnogimi drugimi evropskimi narodi, zlasti z vami, ki ste danes med udeleženci tega kongresa. Z vami delimo tudi prepričanje, da ta del zgodovine ne more in ne sme biti pozabljen. Zgodovinski podatki so resda včasih abstraktni, toda doživete izkušnje, spomini in osebna pričevanja prispevajo k temu, da nenadoma namesto števil in zgodovin-

skih podatkov pred nami stojijo obrazi, usode ljudi in usode narodov.

Prav zato je ta današnji dogodek izjemno pomemben. Vaše organiziranje v posameznih državah priča o tem, kako izkušnje in spomin vseh vas, izgnancev, beguncev žrtev vojnega nasilja, ne morejo izginiti, ampak se še vedno iščejo, prepoznavajo, spletajo v krog sodelovanja in krepitve prijateljstva med posamezniki in narodi.

S svojim obstojem, aktivnim delovanjem vaših društev in druženjem, kakršno je današnje, zagotavljate, da bo spomin na to najbolj tragično obdobje evropske zgodovine ostal živ opomin za vse čase.

S tem pošiljate tudi jasno sporočilo vsem tistim, ki bi radi zgodovino pisali na nov način, zgodovinska dejstva in resnico pa celo potvorili in zlorabili tudi v priložnostne politične namene. Vaše današnje sporočilo namenjate tudi državam, ki do danes niso v celoti poravnale vojne škode.

Spoštovani, ob koncu bi rekel nekaj besed tudi o glavnem pobudniku in organizatorju današnjega kongresa, to je Društvu izgnancev Slovenije. Njihovo izjemno dobro delovanje vse od leta 1991 čutimo v Sloveniji kot pomembno organiziranje civilne družbe, ki vlaga veliko napora v ohranjanje zgodovinskega spomina na to

obdobje in si hkrati ves čas prizadeva za uveljavitev pravic žrtev vojnega nasilja.

Njihovo povezovanje z vsemi vami, ki ste prišli iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Avstrije, Nemčije, Francije, Češke, Slovaške, Poljske, Rusije, Ukrajine, dokazuje, da ima naša mala država posluš za velike teme. Veseli me, da ste na današnje srečanje povabili in da sodelujete z župani nemških mest, ki skrbijo za grobove slovenskih izgnancev, raztresene širom po ozemlju bivšega tretjega rajha.

Prav je, da ste na ta kongres povabili tudi predstavnike Mednarodnega Rdečega križa, ki vam je pomagal, ko ste se onemogli in brez vsega vračali na svoje domove, in ki je storil veliko za iskanje pogrešanih po drugi svetovni vojni.

Spoštovani, ob tem, ko vam izrekam priznanje za doslej opravljeno delo, vam obenem želim, da bi ga uspešno nadaljevali vsak v svojem okolju in skupaj v našem skupnem evropskem domu.

Te dni domujete pri nas, v Sloveniji.

Slovenija je prijazna država, ljudje pa gostoljubni - upam, da boste to občutili tudi sami in se še kdaj vrnili k nam, s svojimi sorodniki ali prijatelji.

Uspešno delo vam želim v tem dnevu spomina, solidarnosti in prijateljstva med narodi!

Na kongresu so sodelovali tudi: dr. Spomenka Hribar, mag. Franc Žnidaršič, Danuška Žnidaršič, Roman Jakič, Miran Potrč, Zoran Janković, Milan Kučan, bivši predsednik RS, predsednik RS dr. Danilo Türk s soprogo, dr. France Bučar, Janez Stanovnik, Jože Partl, Vera Adamič Papež, Jiri Prokop.

GOVORNIKI NA KONGRESU IN KRATKI POVZETKI IZ NJIHOVIH REFERATOV, KI SO BILI V CELOTI OBJAVLJENI V BROŠURI.

Zoran Janković, župan Mesta Ljubljane

Udeležence kongresa je prišel pozdravit tudi župan Mesta Ljubljane Zoran Janković, ki je zaželel udeležencem kongresa prijetno bivanje v glavnem mestu Slovenije.

Ivica Žnidaršič, Slovenija

Verjetno je naša usoda, da bomo morali, dokler bomo živi, razlagati o našem trpljenju ne le v izgnanstvu in begunstvu, ampak tudi o težkem življenju in odsotnosti vsakršne pomoči v času otroštva po vrnitvi iz izgnanstva in begunstva. Zato ne sme biti zbrisana meja med nasilnimi dejanji okupatorjev in njihovimi pomagači ter žrtvami fašizma in nacizma.

Pomembna je naša skrb za ohranjanje zgodovinskih dejstev, spominov in pričevanj, kar dosegamo z množičnimi zborovanji ob dnevu izgnancev 7. juniju, z razstavami, izdajanjem knjig, brošur in zloženk ter z muzejsko dejavnostjo, kajti ne smemo dovoliti, da bi se pozabilo na naše trpljenje, izgubo življenj, izgubo otroštva in mladosti, izgubo premoženja, izgubo našega intelektualnega razvoja, izgubo zdravja, težke fizične in psihične poškodbe zaradi težkega fizičnega dela ter vojnih dogodkov v taboriščih in pregnanstvu.

Sporočilo kongresa naj bo naša želja po prijateljskem sodelovanju med narodi in uveljavljanje strpnosti ne glede na težko in kruto preteklost. Zavzemamo se za odpravo rasizma in vseh oblik diskriminacije.

Dovolj imamo vojnih dogodkov in spominov na naše trpljenje, veselimo se sedanjosti in dni, kolikor nam jih je še ostalo.

Jože Partl, Avstrija

Najhujše pa je bilo, da nas Koroška po vojni ni hotela sprejeti. Ko smo se pregnanci vračali v poletnih dneh leta 1945 v domovino, smo spoznali, da nas domovina, čeprav osvobodjena, pravzaprav ne želi nazaj. Že ob prihodu v Beljak smo si morali obstanek na Koroškem izsiliti, Koroška nas je hotela poslati nazaj v Nemčijo. A morali smo še v taborišče v Celovcu. Iz taborišča so nas spuščali, rekli bi lahko, v obrokih. Nekateri so dobili kak kot v lastni hiši, drugi zopet so dobili prostor pri sorodnikih.

Jiří Prokop, Češka

Odškodnine niso prioriteta naše organizacije. Kar želimo mi, je predvsem upirati se nemškemu pritisku, ki ga na Češko republiko izvajajo organizacije sudetskih Nemcev, pogosto tudi s podporo bavarske deželne vlade, občasno pa celo s strani zvezne vlade.

Kljub temu želimo vse svoje moči posvetiti temu, da bi pogled na nedavno zgodovino ostal pravilen in ne bil deformiran. Iskreno pozdravljamo prizadevanje predsednice Društva izgnancev Slovenije za mednarodno sodelovanje in jo v tem odločno podpiramo.

Hubert Siebenschuh, Francija

14. junija 1940 so nemške čete okupirale Pariz. Ob podpisu premirja med Nemčijo in Francijo, 22. junija 1940, noben član ne govori o odcepitvi kakšnega ozemlja. Ne glede na to pa je bila 22. junija 1940 vzpostavljena 'frankfurtska meja', kakršna je bila določena 1871. leta. Srečanje med Petainom in Hitlerjem v Montoiru je dokončno potrdilo, da je mati domovina hladnokrvno zapustila svoje otroke iz Alzacije in Mozele.

Mladen Veličković, Hrvaška

Prvi prevozi beguncev so se začeli v mesecu decembru leta 1943 v smeri Južne Italije, saj je bila končna destinacija Sinaj, polotok v egipčanski puščavi El Shatt. Tam je bilo vse pripravljeno za namestitve v platnenih šotorih. Po dolgem, napornem in nevarnem mesecu, preživetem na poti, se je 3. aprila 1944 začelo življenje v begunstvu, ki je trajalo dolgi dve leti, daleč stran od domačih ognjišč, daleč stran od našega umirjenega življenja na otoku Ižu, v surovi, pusti puščavi na Sinajskem polotoku, deset kilometrov stran od Sueškega prekopa.

Jörg Reichl, župan Rudolstadta, Nemčija

Vsi naj danes in v prihodnosti vedo: mi, meščani Rudolstadta, si želimo sprave z vsemi, ki so jim naši predniki v strašnem času nacizma v Nemčiji storili krivico. Mi, meščani Rudolstadta, si želimo pristrčnih stikov med nami in člani Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in vsemi drugimi evropskimi izgnanci tistega časa.

Mislím, da bodo naši narodi v močni in veliki Evropski uniji živeli v miru. To sožitje bo tudi v prihodnosti bolj kot kdajkoli poprej temeljilo na medsebojnem spoštovanju in medsebojnem priznavanju.

Christian Weidmann, Nemčija

Mi, trije gimnazijci iz Rudolstadta, Matthias Hoffmann, Florian Ruhs in jaz smo bili rojeni leta 1988 in smo odrasčali v času brez diktatorske oblasti in težnje po oblasti. Za to smo zelo hvaležni. Toliko težje nam je bilo, ko smo si predstavljali, koliko trpljenja je doletelo ljudi nekaj desetletij pred tem.

Józef Sowa, Poljska

Med 2. svetovno vojno (1939–1945) je nacistični režim 3. rajha za Poljake uvedel popoln sistem terorja in suženjskega dela, bolj krut kot v drugih okupiranih državah.

Med vojno je Poljska izgubila 6 milijonov 28 tisoč državljanov, od tega je zaradi vojne na vseh frontah izgubilo življenje 600 tisoč Poljakov. Večina od 6 milijonov je bila ubita zaradi eksterminacijske okupatorske politike v odnosu do poljskega naroda.

Okupator je na poljskem ozemlju ustanovil 3690 taborišč in drugih centrov uničenja. Poljske državljane so deportirali tudi v 7862 hitlerjanskih taborišč, ki so bila v drugih evropskih državah.

Med deportiranci je bilo okrog 600 tisoč otrok, starih do 15 let. Poleg tega so okrog 200 tisoč otrok odpeljali zaradi germanizacije.

Nikolaj Dorožinski, Rusija

Eno izmed največjih tragedij 2. svetovne vojne (1939–1945) pomeni dejstvo, da je v času vojnih operacij na okupiranih območjih bilo pobitih kar trikrat več civilistov kot vojakov. Tako množičnega poboja civilistov do takrat zgodovina ni pomnila. Zločine, ki so jih nad človeštvom zagrešili fašisti in njihovi kolaboranti, je leta 1946 razkrilo in obsodilo nürnberško mednarodno sodišče.

Najbolj pretresljiva v celotni zgodovini 2. svetovne vojne in nürnberškega sodnega procesa so postala dejstva, ki so razkrila zločine nad otroki in mladino, najbolj nedolžno in hkrati najmanj zaščiteno skupino žrtev vojne.

Nikolaj Dorožinski, Rusija

Dr. Juraj Drotar

Nacistični plan je bil zapečatiti tudi usodo slovanskih narodov. Slovaki so lahko bili samo germanizirani, ampak to je veljalo samo za določen del naroda, ki je izpolnjeval kriterije za arijsko raso. Ostale je čakalo suženjsko delo ali celo fizična likvidacija.

Milinko Čekić, Srbija

Velik del državljanov Slovenije preživel vojna leta izgnanstva v Srbiji in delil dobro in zlo z našimi državljani. V tem obdobju so nastala mnoga prijateljstva med slovenskimi in srbskimi družinami, ki so se ohranila vse do današnjih dni.

Veseli nas, da je slovenski narod našel svojo pot, in želimo, da ne bi nikoli več doživel usode beguncev in izgnancev iz svojih domov, ki so mu jo prizadejali fašistični in nacistični zavojevalci v drugi svetovni vojni. Od 5. maja 1941 do 9. maja 1945 je bilo v Paveličevi NDH ubitih in umorjenih 74.762 srbskih in drugih otrok do 14. leta starosti.

Georgij Jakovich Synjuk, Ukrajina

Mir in spokoj bosta vladala svetu takrat, ko bo mladina skupaj s starejšo generacijo aktivno krepila prijateljske odnose z vsemi narodi sveta. Naredili bomo vse, da se tragedija druge svetovne vojne ne bi nikoli ponovila. Živeli bomo sodobno, razmišljali bomo o prihodnosti, toda nikdar ne bomo pozabili preteklosti. V suženjstvo je bilo iz Ukrajine pregnanih okoli 3 milijone ljudi.

Predlogi, ki jih je v referatu na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma predstavila predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 Ivica Žnidaršič, so bili sprejeti.

Naj te predloge v celoti navedemo:

1. Težko usodo izgnancev in beguncev so doživljali številni evropski narodi, ki so jih okupirali nemški, italijanski in drugi nacistični in fašistični režimi med drugo svetovno vojno, zato daje Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 **pobudo, da se ustanovi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945**. Odbor bi skrbel za medsebojno spoznavanje, ohranjanje zgodovinskih dejstev, izmenjavo izkušenj in opozarjanje vlad na vnovične pojave fašizma, nacizma in vseh vrst rasizma. Odporna so tudi še vprašanja poravnave vojnih škod. V Evropi že imamo odbore, v katerih so povezane organizacije in društva koncentracijskih taborišč, nimamo pa mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma.
2. Želeli bi **razširiti muzej slovenskih izgnancev** na gradu Rajhenburg v Brestanici pri Krškem še s podatki in slikami o izgonu drugih evropskih narodov. V tem muzeju bomo razstavili fotografije, ki smo jih prejeli že prej ali ob pripravah na ta kongres. Radi bi zbrali tudi publikacije, ki govorijo o nasilju med drugo svetovno vojno. Postopno bi ta Muzej slovenskih izgnancev lahko postal evropski muzej izgnancev, beguncev žrtev fašizma in nacizma.
3. S kongresa bomo poslali **pismo vsem predsednikom evropskih držav**, naj preprečijo nastajanje fašističnih in nacističnih organizacij, saj smo kot žive priče tega nasilja dolžni opozarjati, kaj to pomeni za mirno sožitje v Evropi in drugod v svetu. Prav druga svetovna vojna in njene posledice, ki jih je zapustila, terja nujnost pobud, da bi v mednarodni skupnosti preprečevali ponovitev strahot, nasilja, trpljenja, mučenja, ubijanja ter vseh ostalih oblik zavračanja in nespoštovanja človekovih pravic, ki so bile v človeški zgodovini najbolj izražene prav v obdobju trajanja druge svetovne vojne.
4. Pričakujemo, da bo v **skupnem evropskem učbeniku zgodovine** primerno zajet tudi izgon številnih evropskih narodov z njihovih domov zaradi fašističnega in nacističnega nasilja. Upamo, da bodo opisane tudi druge oblike raznarodovalne in genocidne politike do narodov, ki sta jih Hitler in Mussolini označevala za manjvredne in ki jih je treba pokončati.
5. Po resoluciji Organizacije združenih narodov **so bile agresorske države** dolžne plačati vojno škodo in vojno odškodnino žrtvam vojnega nasilja. To načelo je bilo potrjeno tudi na mirovnih konferencah in na konferencah o reparacijah v letih po koncu druge svetovne vojne. Že na konferenci treh voditeljev velesil med 4. in 11. februarjem 1945 v Livadiji pri Jalti je bilo dogovorjeno, da mora Nemčija obvezno plačati vojno odškodnino v največji možni meri.

Leta 1945 so bile pozvane vse države zavezniške koalicije, naj predložijo podatke o škodi, ki je bila povzročena zaradi agresije in rasne diskriminacije med drugo svetovno vojno. Temu pozivu se je odzvala tudi nekdanja Jugoslavija in posredovala podatke o vojni škodi. Tako so storile tudi druge oškodovane države.

Ves svet, zlasti zavezniki, Amerika, Anglija, Francija, ve, da so bile države Srednje Evrope in vzhodnega bloka izločene iz izplačila odškodnin. Bila je hladna vojna in vzhodne države naj ne bi dobile deviz. Delitev žrtev vojnega nasilja na zahodne in vzhodne je bila napaka, ki jo je Nemčija želela popraviti z zakonom Spomin, odgovornost in prihodnost. Pravilno pa bi bilo poravnati tudi drugo škodo in škodo za izgubljeno premoženje.

Iznanci in begunci smo bili ob vse premoženje, vojne odškodnine pa nismo dobili. **Zato pozivamo zmagovite zaveznike iz druge svetovne vojne, da naj se sklepi, sprejeti na mirovnih in reparacijskih konferencah, uresničijo.**

6. Ugotavljamo, da **ni bilo povsod poskrbljeno za civilne žrtve vojne**, kar velja predvsem za Srednjo in Vzhodno Evropo, da je še vedno **precej nerešenih problemov** in ponekod tudi **nepriznavanja upravičenosti zahtev** teh žrtev do poplačila odškodnin. Zato je treba vsem civilnim žrtvam vojne **zagotoviti povrnitev škode in priznati druge pravice**, do katerih so upravičene zaradi posledičnih zdravstvenih težav, invalidnosti in izgubljenega premoženja. Zaradi tega se **kaže potreba po nadaljnjem utrjevanju solidarnosti** na nacionalni in mednarodni ravni.

7. Pomembna bi bila **preučitev, kako so se v posameznih družbenih in političnih sistemih in raznih državah odzivali na naše trpljenje**, kakšno je bilo javno mnenje in odzivi prebivalcev na razvijanje oblik pomoči otrokom, ki smo bili v taboriščih, izgnanstvu in begunstvu. Pomembno bi bilo izmenjati izkušnje, kako je v posameznih evropskih državah poskrbljeno za neposredno pomoč na domu osamelih, bolnih in invalidnih žrtev fašizma in nacizma **in kaj bi v ta namen še lahko storili Kuratorij nemškega sklada Spomin, odgovornost, prihodnost, Evropska unija in Svet Evrope**.
8. Sporočilo kongresa naj bo naša želja po prijateljskem sodelovanju med narodi in uveljavljanje strpnosti ne glede na težko in kruto preteklost. Zavzemamo se za odpravo rasizma in vseh oblik diskriminacije. Dovolj imamo vojnih dogodkov in spominov na naše trpljenje, veselimo se sedanjosti in dni, kolikor nam jih je še ostalo.

Neposredno na kongresu so bili sprejeti trije dokumenti, in sicer:

- sklep o ustanovitvi Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920-1945
- vsebina pisma za vse predsednike in predsednice evropskih držav in
- vsebina pisma predsednikom naslednic zmagovitih držav v drugi svetovni vojni.

Na okrogli mizi kongresnih delegacij, ki je bila 6. junija 2009 po kongresu od 17.30 do 21.30 ure v City hotelu v Ljubljani, je tekla razprava še o vseh drugih predlogih, ki jih je pripravilo Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945.

Na okrogli mizi so vse kongresne delegacije podpisale (razen Francije) pismo vsem predsednikom in predsednicam držav ter pismo predsednikom zmagovitih držav v drugi svetovni vojni.

Francoska delegacija je svoj nepodpis obrazložila s tem, da so bili njihovi izgnanci z vsemi pravicami izenačeni z borci proti nacizmu in da so dobili vojno odškodnino. Vendar zato ob tem ni bilo odveč vprašanje, kaj pa solidarnost do drugih žrtev nacizma in fašizma.

Vse navzoče delegacije iz evropskih držav so podprle vse predloge DIS, zlasti tudi, da bi Muzej slovenskih izgnancev na gradu Rajhenburg postal evropski muzej žrtev fašizma in nacizma.

Na okrogli mizi se je govorilo tudi o tem, kako naj bi deloval Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma, ki ga je ustanovil kongres.

Ruske, ukrajinske in češke delegacije so predlagale, da bi bil domicil v Sloveniji, vendar tega še nismo želeli sprejeti, dokler o tem ne bomo sklepali na Skupščini DIS in se tudi naši vladni organi ne bodo odločili glede namenskega financiranja tega odbora, ki naj bi deloval kot koordinacija društev, ki povezujejo izgnance in begunce v Evropi.

Člani kongresnih delegacij so si dan po kongresu, 7. junija, ogledali Muzej slovenskih izgnancev na gradu Rajhenburg in največje zbirno taborišče za izgon Slovencev – grajske hleve in konjušnice v Brestanici.

Po vrnitvi iz Brestanice pa so se nadaljevali pogovori ob delovni večerji od 19. do 21.30 ure. Na tem pogovoru so se delegacije zahvaljevale našemu društvu in predsednici DIS za zelo dobro organiziran kongres, dober program in da so tudi na kongresu lahko govorili v svojem jeziku. Bili so prijetno presenečeni nad dejavnostjo in uspehi Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 ter gostoljubnostjo. Skoraj vsi so govorili: »Počutili smo se dobro in kot da se poznamo že davno.« Predsednica DIS pa jim je dejala: »To je zato, ker nas povezuje skupna usoda trpljenja v izgnanstvu in begunstvu. Šele sedaj, ko smo na kongresu poslušali o vaših usodah, smo spoznali, kako smo povezani s svojimi življenjskimi zgodbami in kako prav je, da smo se končno zbrali in začeli sodelovati.«

Gregor Kaplan

Po končanem kongresu je nastala še ta skupna slika kongresnih delegacij iz 11 evropskih držav.

Predlog Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 je obrazložil Gregor Kaplan, svojec izganke.

Sklep o predlogu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945

Društva in organizacije, ki v evropskih državah vključujejo izgnance in begunce žrtve fašizma in nacizma, niso povezani, čeprav je njihova usoda enaka vsem, ki so doživljali fašistično in nacistično okupacijo in nasilje.

V Evropi že imamo odbore, ki povezujejo organizacije in društva koncentracijskih taboriščnikov in mladoletnih ujetnikov fašizma, nimamo pa nobenega mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma.

Zato daje Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 pobudo za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Odbor bi skrbel za medsebojno spoznavanje, izmenjavo izkušenj, ohranjanje zgodovinskih dejstev, opozarjanje vlad na vnovične pojave fašizma, nacizma in druge vrste rasizma, koordiniral bi mednarodno dejavnost, opozarjal na odprta vprašanja poravnave vojnih škod ter se zavzemal za večjo skrb in pomoč ostarelim, osamelim, bolnim in invalidnim žrtvam fašizma in nacizma.

Odbor bi analiziral podatke, kako je v posameznih državah poskrbljeno za civilne žrtve vojnega nasilja in opozarjal Evropsko unijo, Svet Evrope in Kuratorij nemškega sklada Spomin, odgovornost in prihodnost, naj te probleme obravnavajo in jih pomagajo reševati.

Vsa evropska društva in organizacije izgnancev in beguncev bodo v predlagani Mednarodni odbor imenovali svojega predstavnika ali predstavnico.

Udeleženci prvega evropskega kongresa izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 sprejemamo sklep, da se ustanovi Mednarodni odbor, ki bo povezoval sorodna društva v Evropi.

Udeleženci prvega evropskega kongresa izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma v letih 1920 do 1945

Ljubljana, 6. junij 2009

Delegati in gostje na kongresu

Vsem predsednikom in predsednicam evropskih držav

Spoštovani!

Dne 6. junija 2009 se je v glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani, na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 zbralo okrog 5000 delegatov iz 85 Krajevnih in Območnih organizacij Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in iz enajstih evropskih držav: Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Francije, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine.

Kongres smo organizirali zato, da bi opozorili na krivice, ki so bile z genocidno politiko fašistične Italije, nacistične Nemčije in drugih držav pripadnic sil osi povzročene milijonom ljudi v okupiranih državah. Hkrati želimo tudi delovati v prid vseh, ki so bili v imenu rasne politike pregnani s svojih domov v izgnanska in delovna taborišča ter spremenjeni v suženjsko delovno silo, ali pa so bili pred nasilnimi ukrepi državnega terorja v času pred drugo svetovno vojno in okupacijske politike med drugo svetovno vojno prisiljeni zbežati s svojih domov. Krivice jim niso bile poravnane vse do danes, ko so vse redkejši preživeli že v jeseni svojega življenja.

Spoštovani predsedniki in predsednice!

To pismo Vam pišemo zato, da bi s svojim vplivom in ugledom pomagali izgnancem in beguncem v svojih državah pri prizadevanjih za ureditev njihovega statusa, ki je v različnih državah zelo različen, in hkrati tudi pri prizadevanjih, da bi dobili vsaj simbolično odškodnino za svoje trpljenje in izgubljeno premoženje. Preživeli smo se po končani vojni leta 1945 vrnili na svoje požgane, izropane in opustošene domove brez vsega in brez vsake pomoči kogarkoli.

Pišemo pa Vam tudi zato, ker z zaskrbljenostjo spremljamo naraščajoče pojave neofašizma in neonacizma v posameznih državah Evrope in zunaj nje, tako tudi zapostavljanje pravic manjšin ter poskuse reinterpretacije zgodovine druge svetovne vojne. Ti zamegljujejo vzroke in posledice dogajanja, relativizirajo večletno brutalno politiko okupacijskih držav med drugo svetovno vojno ter skušajo posamične povojne zunajsodne ukrepe, ki jih seveda obsojamo, izenačiti z genocidnimi nameni in ukrepi fašističnih in nacističnih okupatorjev.

V današnjih težkih gospodarskih razmerah, ki se že kažejo kot socialna kriza, se kaj lahko zgodi, da bodo najprej zmanjšana sredstva za poravnavo škode žrtvam druge svetovne vojne, ki so hudo trpele in še do danes niso prejele pravične odškodnine. Takšna opustitev socialne skrbi in solidarnosti s tako prizadeto kategorijo prebivalstva, ki mora biti skrb države, bi bila velika napaka. Lahko bi povzročila veliko moralno škodo demokratični politični kulturi, ki je temelj za našo miroljubno, demokratično sožitje in evropsko integracijo. Zato bi morali za pomoč ostarelim, osamelim, bolnim in invalidnim žrtvam fašizma in nacizma več storiti tudi Evropska unija, Svet Evrope in Kuratorij sklada Spomin, odgovornost in prihodnost.

Pozivamo Vas, spoštovane predsednice in predsedniki, da s svojim vplivom in ugledom storite več za ozaveščanje mladih generacij o času, ko je bil svet izpostavljen in ogrožen zaradi nasilja in genocidne politike fašističnih in nacističnih sistemov med drugo svetovno vojno, v Italiji pa že med obema vojnoma. Le tako bo moč preprečiti, da se mrakobna dejanja iz časov fašistične in nacistične dominacije v Evropi ne bodo več ponovila.

Udeleženci prvega evropskega kongresa izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920 do 1945

Ljubljana, 6. junij 2009

Dr. Milan Jazbec je na kongresu prebral pismo predsednikom in predsednicam evropskih držav.

Predsednikom zavezniških držav v drugi svetovni vojni

Spoštovani gospod predsednik!

6. junija 2009 smo se v glavnem mestu Republike Slovenije, v Ljubljani, zbrali delegati 85 Krajevnih in Območnih organizacij DIS in 11 društev izgnancev in beguncev iz: Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Francije, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Usoda izgnancev in beguncev je doletela mnoge evropske narode, ki so se v času druge svetovne vojne znašli pod nemško, italijansko ali drugo fašistično in nacistično okupacijo.

Zato udeleženci kongresa menimo, da morajo države, ki so bile v drugi svetovni vojni države agresorke, poravnati vojno škodo žrtvam fašističnega in nacističnega nasilja.

Leta 1945 so bile vse države zaveznice pozvane, da posredujejo podatke o vojni škodi, ki je nastala na njihovem ozemlju in nad njihovimi narodi zaradi agresije in rasne diskriminacije v času druge svetovne vojne. Zbrani podatki o vojni škodi so bili potrjeni tudi na mirovnih in reparacijskih konferencah po drugi svetovni vojni.

Ves svet, še posebno pa zavezniške sile, Amerika, Anglija in Francija, vedo, da vse države niso bile uvrščene na seznam izplačil.

Tako izgnanci in begunci iz držav Srednje in Vzhodne Evrope nismo prejeli odškodnine za izgubljeno premoženje in nepremično premoženje in prestano trpljenje.

Delitev vojnega nasilja na vzhodne in zahodne države je bila velika napaka. Nemčija in svetovna javnost sta jo želeli popraviti z nemškim zakonom Spomin, odgovornost in prihodnost, vendar ta zakon ni v celoti omogočil, da bi bila škoda, povzročena žrtvam fašizma in nacizma, primerno poravnana.

Spoštujemo skupno vojaško akcijo vseh zavezniških sil v drugi svetovni vojni, ki so uspešno porazile agresorje in zavojevalce ter takratno ideologijo fašizma in nacizma. Druga svetovna vojna je terjala 55 milijonov življenj. Zavedamo se velikih žrtev zavezniških vojsk, katerih številni pripadniki so padli za osvoboditev takrat okupirane Evrope in drugih držav sveta.

Povojna politika zavezniških držav pa ni poskrbela, da bi okupatorji poplačali tudi vojno škodo tako državam, ki so jih okupirali, kakor tudi samim žrtvam, ki so bile z genocidno politiko fašistične Italije, nacistično politiko Nemčije in drugih držav pripadnic sil osi povzročene milijonom ljudi v okupiranih državah. Ti so bili v imenu rasne in genocidne politike pregnani s svojih domov, odpeljani v izgnanska in delovna taborišča ter spremenjeni v suženjsko delovno silo ali pa so bili pred nasilnimi ukrepi državnega terorja že v času pred drugo svetovno vojno in okupacijsko politiko med samo vojno prisiljeni zbežati s svojih domov.

Vsem tem številnim posameznikom niso bile te krivice oziroma trpljenje nikoli poravnani. Mnogih žrtev že dolgo ni več med nami, le redki, ki smo to kalvarijo preživeli, pa preživljamo jesen svojega življenja bolj ali manj v revščini, a še vedno v upanju, da nam bodo vendarle enkrat krivice tudi poplačane in poravnane.

Spoštovani predsedniki in predsednice!

Delegati vam s kongresa pišemo zato, da bi se vi s svojim ugledom in politično močjo zavzeli za naše pravice in tako pomagali izgnancem in beguncem, da uredijo svoj status, ki je v posameznih evropskih državah zelo različen, in hkrati, da bi naslednice takratnih agresorskih držav poskrbele za plačilo materialne škode in simbolično odškodnino za trpljenje, ki smo ga utrpeli v času izгона.

Pišemo pa vam tudi zato, ker z zaskrbljenostjo spremljamo naraščanje in prebujanje pojavov fašizma v posameznih državah Evrope in zunaj nje. Ti pojavi se kažejo tudi v neupoštevanju pravic manjšin ter poizkusih reinterpretacije zgodovine druge svetovne vojne. S popačenjem dejstev zamegljujejo vzroke in posledice dogajanja, revitalizirajo večletno brutalno politiko okupacijskih držav med drugo svetovno vojno ter skušajo posamične povojne zunajsodne ukrepe v posameznih državah, ki jih seveda obsojamo, izenačiti z genocidnimi nameni in ukrepi fašističnih in nacističnih okupatorjev.

Spoštovani predsedniki in predsednice!

Pozivamo vas, da podprete naša prizadevanja za popravilo krivic in poplačilo vojne škode, ki nam je bila storjena. S svojim vplivom pomagajte preprečevati nove pojave fašizma in nacizma, da se strahote druge svetovne vojne tako v Evropi kakor tudi drugje po svetu ne bi več ponovile.

Udeleženci prvega evropskega kongresa
izgnancev in beguncev žrtev fašizma in
nacizma v letih 1920 do 1945

Ljubljana, 6. junij 2009

Pismo predsednikom zavezniških držav je na kongresu prebral dramski igralec Jože Logar

Glasbeni program so na kongresu izvajali:

Orkester Slovenske vojske, dirigent Fredi Simonič

Jerca Mrzel, vokal in kitara: Samo milijon nas je ...

Godalni trio Viva: Manca Žnidaršič, Urška Prevorsek in Maja Žnidaršič

Trio Planika iz Krškega

Seminar za spremljevalce kongresnih delegacij

Kongresne delegacije so spremljali študentje, ki so obvladali njihove jezike, od leve proti desni: Sebastian Krawczyk, Metka Grah, Andreja Mamilović, Ana Podgornik, Iryna Kompaniytes, Karina Virovbal in Polona Mal. Zanje je predstavnica protokola vlade Republike Slovenije Zdenka Simčič priredila seminar. Pri spremljanju delegacij so sodelovali tudi Elžbieta Kržičnik, Mateja Kržičnik, Jure Močnik in Gregor Kaplan.

Del organizacijskega odbora za pripravo kongresa

Od leve proti desni: Maja Žnidaršič, Jože Logar in Gregor Kaplan. V odboru so sodelovali tudi Polona Mal, Miloš Ekar, Hilda Marc, Martin Podlesnik in Barbara Zonta. Pri zbiranju sredstev za izvedbo kongresa sta posebno aktivno sodelovala in delala v komisiji Aleš Mižigaj in Jože Gole.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Z občnega zbora KO DIS Slovenska Bistrica

Člani KO DIS Slovenska Bistrica smo izvedli 17. zbor 4. aprila 2009. Na njem smo obudili spomin na začetke naših težav, ko so nas okupirali in pregnali na tuja ozemlja. Kalvarija po taboriščih širne Evrope je pustila na nas posledice, ki se jih ne moremo rešiti. Zato: »Nikoli več vojne!« Na zboru smo opravili tudi volitve za organe KO DIS, ki bi naj delovali še prihodnja štiri leta. Zbora se je udeležil tudi podpredsednik DIS Jože Križančič, ki je poudaril smiselnost udeležbe letošnjega evropskega kongresa, ter naš član Slavko Kovačič, ki je s humornim skečem popestril vzdušje ter praznoval svojo 90. obletnico rojstva. To je bilo 23. 2. 1919. Med drugo svetovno vojno se je umikal pred vpoklicem v nemško vojsko z menjavanjem služb in krajev. Vendar je bil v Trbovljah aretiran in po zaporu odpeljan na prisilno delo v Gradec. Zaposlil se je v tovarni Impol v Slovenski Bistrici. Slavko je svoje sposobnosti pokazal z režijo, igrilstvom, organizacijo taborništva in otroke razveseljeval z likom Dedka Mraza. Dvorane so bile vselej polne, če se je pojavilo Slavkovo ime v vabilih. Danes dneve preživlja s

Slavko Kovačič, humorist

svojimi vnuki in pravnuki, ki jih ima po sinu in hčeri, in ti mu lajšajo včasih kar turobne dni bolezni in težav.

Vsi člani naše KO DIS mu želimo in kličemo »še na mnoga leta« v zdravju in sreči.

Hilda Knez

100 let izgnanke Marije Tršar in spomini

Življenjska pot Marije Tršar, rojene Draučbaher, se je začela 29. marca 1909 v Leobnu v Avstriji. V tem rudarskem in železarskem kraju v sosednji Avstriji so si kruh služili številni Slovenci, tudi Marijin oče, a ko se je začela prva svetovna vojna, so se morali vrniti. Njena družina se je vrnila leta 1914 v Ožbalt, manjši kraj v Dravski dolini.

Ob koncu marca letos je Marija dočakala sto let in bilo je kar utrujajoče, ko je morala sprejemati obiske v domu starostnikov Hmelina v Radljah ob Dravi. Pripravili so tudi veliko slanje in v domu so ponosni, da imajo tako zgovorno varovanko... »Vse se lahko pogovorimo z njo. Neverjetno,«

se je čudila direktorica Silva Duler ob obisku delegacije KO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica. Izročili so ji šopek rož in predsednik krajevnih organizacij Marjan Špegelj, sam rojen v izgnanstvu, je izrekel več toplih besed... Izrazil je zadovoljstvo, da imajo članico s tako bogatimi izkušnjami in ji zaželel še veliko sončnih dni...

Besedilo in fotografije Hinko Jerčič

Deveto srečanje gorenjskih izgnancev

V petek 26. junija je Krajevna organizacija DIS Tržič pripravila deveto srečanje gorenjskih izgnancev in njihovih svojcev. Prireditvev organizira vsako leto druga krajevna organizacija, letos je bila prvič v Tržiču, pri gostišču Koren pod Ljubelj. Bil je lep poletni dan, brunarica in šotor pa sta nam nudila senco.

Program se je začel z godbo na pihala. Po pozdravu gostov in prisotnih izgnancev, svojcev in prijateljev je izrekel dobrodošlico predsednik krajevnih organizacij. Zgodovinsko in današnje dogajanje v naši gorski vasi je predstavil predsednik Krajevne skupnosti Dragan Njegovan. Zbranim je spregovorila predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, prof. Ivica Žnidaršič, o trpljenju v taboriščih, o odškodnini in o prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev, žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, na katerega je bilo povabljenih enajst sorodnih društev iz Evrope.

Župan Občine Tržič in poslanec državnega zbora mag. Borut Sajovic je svoj slavnostni govor začel z besedami: »Prebral sem zadnjo knjigo prof. Ivica Žnidaršič.« Ugotovil je, da ima 63 tisoč med vojno izgnanih Slovencev veliko zaslug za danes samostojno državo. Opozoril je

na hude krivice med vojno, da smo vsi, tudi mlajše generacije, odgovorni, da se kaj takega ne sme ponoviti. K ohranjanju zgodovinskega spomina pa veliko prispevajo tudi taka srečanja. Povabil je prisotne, naj obiščejo Tržič tudi ob kaki drugi priložnosti, prireditvi, ali pa naj obiščejo lepe planine v okolici.

V kulturnem programu so sodelovali MPZ Društva upokojencev, Sebastijan Meglič s harmoniko, Kajuhovo pesem je deklamirala Zofka Meglič, na flavto je zaigral učenec Osnovne šole Podljubelj, sodelovala pa sta tudi člana KUD Podljubelj.

Predsednik Alojz Žabkar se je zahvalil za obisk prek dvesto udeležencem iz vseh gorenjskih krajevnih organizacij, še posebno pa njihovim predsednikom.

Po kulturnem sporedu se je nadaljevalo druženje ob pogostitvi, pogovorih in harmoniki.

Ker je organizacija takega srečanja velik zalogaj za naše društvo, sem se dolžan zahvaliti Občini Tržič in županu za pomoč pri organizaciji, svojemu odboru za opravljeno delo in vsem sponzorjem, ki so na kakršen koli način pomagali pri organizaciji, ter vsem nastopajočim.

Alojz Žabkar

Predsedniki vseh osmih gorenjskih krajevnih organizacij DIS s predsednico Ivico Žnidaršič in županom Občine Tržič mag. Borutom Sajovicem na devetem srečanju članov Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 gorenjskega območja pod Ljubelj.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Murska Sobota

Občni zbor je priložnost, da po enem letu srečáš ljudi, ki s stiskom rok in nasmehom povedo, da smo preživeli še eno leto in smo še vedno tu. Našega srečanja, ki je bilo 20. marca 2009, so se udeležili tudi izredni člani. To nas veseli, ker problematika izgnanstva ne zanima samo nas, ampak je zanimiva tudi za tiste, ki tega sami niso doživeli.

V svoji sredi smo lahko pozdravili podpredsednika DIS **Jožeta Križančiča**. Z izbranimi besedami je razložil, kako poteka reševanje povračila premoženjske škode, nastale med drugo svetovno vojno. Postopki sprejemanja predpisov o tej problematiki potekajo počasi. Mi izgnanci pa smo zaradi svojih let v časovni stiski in nimamo več časa, da bi ga lahko še dalje izgubljali.

Prav tako se zbora vsako leto udeleži predsednik ZZB MS **Štefan Žekš**. V svojem pozdravnem govoru je potarjal, da se tudi njihovo članstvo redči, pa nas je povabil k sodelovanju.

Predsednica društva **Jožica Maršik** je pozdravila prisotne in podala poročilo o delu KO DIS v preteklem letu.

Da ne bi bilo srečanje preveč enolično, ga je učenka srednje glasbene šole popestrila z violinskimi nastopom.

Članica DIS **Anica Veberič** je recitirala dve pesmi, **Zlata Gerenčer** pa je prebrala odlomek daljše pripovedi o dogodkih med potjo v izgnanstvo.

V prijetnem razpoloženju se je občni zbor končal z željo, da na prihodnjem srečanju ne bi nihče manjkalo.

Dr. Franc Planinc

Sestanek predsednikov KO DIS Gorenjske

Dne 15. 4. 2009 smo se na Jesenicah zbrali vsi predsedniki KO DIS Gorenjske.

Sestanek je sklicala koordinatorka za Gorenjsko, predsednica KO DIS Jesenice **Slava Biček**. V uvodu je predstavila dnevni red in vsebino, o kateri se je bilo potrebno dogovoriti.

Glavna tema sestanka so bile priprave na prvi kongres izgnancev Evrope v Ljubljani 6. 6. 2009.

Sprejeti so bili sklepi, da si predsedniki prizadevajo za čim večjo udeležbo na kongresu, na katerem so dobrodošli vsi, ne le člani DIS, temveč tudi njihovi svojci, mladi, ki naj se seznani z dogodki izpred 68 let.

Na sestanku je bilo po poročanju predsednikov ugotovljeno, da priprave na

kongres po posameznih KO DIS Gorenjske tečejo uspešno.

KO DIS so poslale tudi že denarne prispevke od članarine in za Vestnik.

Vsi so že nakazali po 3 evre na člana KO že v času od novembra do januarja.

Za naslednje obdobje bo koordinatorka za KO DIS Gorenjske KO DIS Radovljica oziroma njen predsednik **Tone Pristov**.

Naslednje srečanje gorenjskih izgnancev bo 26. 6. 2009 na Ljubelju ob 11. uri. Na sestanku sta bila prisotna novinarka in snemalec gorenjske televizije, ki sta pripravila kratek posnetek. GTV/Gorenjska televizija/ ga je še isti dan trikrat predvajala pri svojih poročilih.

Slava Biček

Od leve proti desni: KO DIS Srednja Dobrava - Alojz Vidic, Jesenice - Slava Biček, IO DIS Lojze Kranjc, KO DIS Bled - namestnica predsednika Polona Cerkovnik, KO DIS Škofja Loka - Andrej Franko, KO DIS Radovljica - Anton Pristov, KO DIS Bohinj - Jakob Medja, KO DIS Tržič - Lojze Žabkar

Občni zbor KO DIS Cerknica-Logatec

Izgnanci, vključeni v KO Cerknica-Logatec, smo se 18. 4. 2009 v kar razveseljivem številu zbrali na letnem občnem zboru.

V zadnjih letih je prišlo do precejšnjega osipa članstva, za kar je bila delno kriva starost članstva, delno pa tudi nezadovoljstvo z že pridobljenimi pravicami. Vztrajno delo in opozarjanje na to, kaj se nam je dogajalo v vojnih letih, spontano in počasi dozoreva tudi v odnosu mlajših generacij in ustvarja močno podlago v zavesti mladih, da se jim bo to vtisnilo v spomin.

Člani so bili z delom predsednika Valentina Cimpriča in odbora zadovoljni,

kar so potrdili s sprejemom poročila predsednika in blagajnika.

Obravnavali smo organizacijo in namembnost prvega evropskega kongresa izgnancev in beguncev.

Obravnavali smo še spremembe zakona o žrtvah vojnega nasilja in o pripravah zakona o povrnitvi materialne škode.

Člani in KO DIS so prejeli tudi priznanje in pohvale, ki jih je na zboru v pozdravnem nagovoru razdelil pooblaščen predstavnik Republiškega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941-1945.

C. V.

Občni zbor KO DIS Zagreb

Občni zbor KO DIS Zagreb, ki je bil tudi volilni zbor, smo imeli 27. marca 2009. Vabilu so se odzvali gostje: članica IO DIS **Emilija Držanič**, predsedniki KO **Artiče Karl Levak**, **Dobova Branko Bogovič** in **Jože Rožman**, predsednik in podpredsednik Slovenskega doma Zagreb **Daršo Šonc** in **Franc Stršek** in tudi predsednik Slovenskega doma **Karlovac Silvin Jerman**. Zelo lepo presečenje pa je bila gostja **Katarina Ulčar**, ki je v času II. svetovne vojne vsa leta pomagala izgnancem v nemških taboriščih.

Zbor se je začel s kulturnim programom, v katerem so nastopili: Mešani pevski zbor Slovenski dom pod vodstvom **Franca Keneja**, recitator in voditelj **Ivica Kunej** in harmonikar **Franc Rop**.

Predsednik se je v poročilu o delu zahvalil IO DIS in predsednici DIS **Ivici Žnidaršič** za odmevno razstavo »O izgonu Slovencev 1941-1945«, ki je bila v Slovenskem domu v Zagrebu. Zahvale so bili deležni tudi brata **Lojze** in **Peter Rupar** in **Jožica Stezinar**, ki so razstavo pripeljali prek državne meje in jo postavili.

Letni program dela smo na zadovoljstvo članov izvedli v celoti, v velikem številu smo se udeleževali proslav dneva izgnancev v Mariboru in Ljubljani in

spominskih pohodov ob okupacijski meji iz II. svetovne vojne.

Pohvalno je, da smo na volitvah podprli stranko DeSUS in tako dali svoj mali prispevek k njenemu uspehu. Veseli smo, da je bil v Državni zbor ponovno izvoljen mag. **Franc Žnidaršič**. Čestitamo! Govoril je o evropskem kongresu izgnancev in beguncev, ki je velik zalogaj DIS-a, največji od mnogih velikih, ki jih je DIS opravil od dneva ustanovitve.

V imenu predsednice **Ivice Žnidaršič** je **Emilija Držanič** poročala o pripravah na prvi evropski kongres izgnancev in beguncev. Krajevni organizaciji Zagreb in predsedniku je podelila zahvalno listino Društva izgnancev Slovenije.

Tudi ostali gostje so pozdravili zbor in mu zaželeli uspešno delo.

Po sprejetju poročila o delu in blagajniškem poročilu so sledile volitve. Na predlog **Marinke Jocić** in **Marije Bjelić** so bili v novi odbor izvoljeni stari člani odbora, razen pokojnega akad. slikarja **Jožeta Rebernika**, katerega je za nova štiri leta zamenjala **Marinka Jocić**.

Dogovorili smo se tudi, da vsi člani napišejo spomine na izgnanska leta.

SAK

Nastop mešanega pevskega zbora Slovenski dom Zagreb na zboru KO Zagreb. (Foto: Mira Bahun)

Zbor članov KO DIS Slovenske Konjice

Člani Krajevne organizacije DIS Slovenske Konjice smo se 23. aprila 2009 zbrali na zboru članov v gostišču **Ulipi Zreče**.

Od 59 članov društva nas je bilo prisotnih 34. Vabilu so se odzvali tudi gostje: **Vidmar**, član IO DIS, **Boris Podvršnik**, župan Občine Zreče in **Jure Mernik**, novinar Konjiških novic.

V uvodnem delu je predsednik KO DIS Slovenske Konjice **Slavko Burja** pozdravil člane društva, posebej pa še goste. Zbor članov so vodili **Franc Omerzu** in člana **Alojzija Pijavž** ter **Viktor Kangler**.

Poročilo o delu v letu 2008 je predstavil tajnik **Marjan Košak**. Iz poročila je razvidno, da KO DIS deluje na področju treh občin: Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje. Na Vestnik je naročenih žal le 27 članov. Na samem zboru smo pridobili pet novih članov, in sicer svojce naših dosedanjih članov.

Udeležili smo se osrednje prireditve dneva izgnancev v Mariboru. Vsako leto se udeležimo tudi komemoracije za fran-kolovske žrtve 27. aprila in osrednje prireditve ob dnevu upora proti okupatorju na Tolstem vrhu, ki ga organizira ZB zavrednote NOB Slovenske Konjice.

V okviru psiho-socialne pomoči smo tudi v preteklem letu obiskali naše člane, ki so bolni, ostareli, doma ali v domu za starejše občane. O delu KO DIS smo poročali tudi v tem glasilu in lokalnem časopisu **Novice**. Aktivno smo sodelovali pri izvajanju programa Društva izgnancev Slovenije. Priredili smo več piknikov, ki so postali za naše člane in njihove svojce zelo priljubljena oblika druženja.

Finančno poročilo društva za preteklo leto je na zboru podal blagajnik **Vilko Premru**.

Župan Občine Zreče mag. **Boris Podvršnik** nam je za naprej obljubil finančno pomoč pri delovanju naše KO DIS. Letošnji zbor je bil volilni. Razrešili smo stari odbor in ga ponovno potrdili za naslednje obdobje. Tako so bili ponovno potrjeni: za predsednika **Slavko Burja**, za tajnika **Marjan Košak**, blagajnika **Vilko Premru** ter članici **AnaVrbnjak** in **Alojzija Fijavž**.

Sprejet je bil tudi program dela za leto 2009.

*Tajnik KO Slov. Konjice
Marjan Košak*

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Izgnanci iz Občin Apače, Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij ob Ščavnici na praznovanju 9. maja – dneva zmage

Člani Območne organizacije DIS Gornja Radgona na izletu v Celju (9. 5. 2009). Foto: Danica Puntar

51 članov Območne organizacije izgnancev Gornja Radgona je letošnji dan zmage, 9. maj, mednarodni praznik, proslavilo na izletu v Celju.

Ogledali smo si muzejske prostore zaporov, imenovanih Stari pisker, kjer so nemški okupatorji mučili pretežno slovenske rodoljube in sodelavce osvobodilnega gibanja. To je poslopje nekdanjega minoritskega samostana, ki so ga v 19. stoletju preuredili v zapore. Ti so se zapisali v zgodovinski spomin Slovencev, še posebej prebivalcev Celja in njegove okolice, zaradi mučenj in pobojev, ki so jih izvajali nemški nacisti v letih 1941-1942, ko so na njegovem dvorišču, brez sodb, v šestih streljanjih ustrelili 374 talcev, in ko so tudi iz teh zaporov odpeljali 100 moških in jih obesili na stare jablane ob magistralni cesti pri Frankolovem. Iz teh ječ so od leta 1943 vozili izbrane talce na streljanje v zapore v Mariboru, nekatere zapornike pa prepeljali v druga taborišča v nemškem rajhu.

Zaporniki, določeni za usmrnitev, so morali napisati poslednja pisma svojcem, čimbolj vedra in samoobtožujoča. Namen krvnikov je bil, da bi z njimi kar najbolj zmedli in prestrašili prebivalstvo. Učinek pa je bil prav nasproten.

Stane Mauko

KO DIS Velika Dolina uspešno organizirala drugi pohod po okupacijski meji med Nemčijo in NDH

Prazniku Krajevne skupnosti Velika Dolina, ki je bil letos 13. junija, se je pridružila tudi KO DIS. Ko so lani na zaključku spominskega pohoda ob odkritju spominskega obeležja na meji, ko sta si slovenski vasi družno delila Hitler in Pavelić, rekli prireditelji, da bi vse to postalo tradicija, je letos dobilo potrditev. Drugi pohod po tej meji, ki je izgnanci sicer niso doživljali, je letos več kot uspel in potrdil, da bo to postalo tradicija. Od laniških 100 pohodnikov jih je letos nekoliko daljši pohod, ki se je začel na Jesenicah, končalo nekaj manj kot 150. Že na samem startu jih je bilo 85, zatem pa so se ob poti priključevali novi in novi. Ponovno so se izkazali krajski Brezja in Perišč, ki so pohodnike pogostili, pozornosti pa so bili deležni vso pot do zaključka, kjer so jih pričakali člani društva vinogradnikov

Najsvetlejša zgodba iz strašnega obdobja Starega piskra pa je bila osvoboditev 127 zapornikov. Herojsko so jo izvedli celjski aktivisti Osvobodilne fronte 15. 12. 1944.

Po tesnobnem soočenju z zapori in z bolečimi spomini na trpinčenje in pomore okupatorja smo se povzpeli na izredno lepo obnovljen celjski grad (Stari grad), na markantni višini Grajskega hriba. V gradu so živeli Žovneški gospodje, ki pa so ga zapustili v letu 1400, ko so se preselili v Knežji dvorec v mestnem jedru. Dokončno pa je bil zapuščen v 18. stoletju.

Tudi v tem gradu so bili zapori za mučenje in ubijanje, o čemer še molče priča stolp z majhnimi linicami, ki je še v obnovi. Kraj in ostanki gradu pa slikajo tudi nekdanjo pomembnost in moč žovneških plemičev, pozneje celjskih knezov, njihovo zgodovinsko mesto v nastajanju, rasti in usihanju slovenskega plemstva na poti ustvarjanja slovenske države.

Po manj kot uri zgodovine smo se po ogledu mogočnih zidov, stolpov in razgledovanju po mestu Celju, njegovi okolici, hribovju in gorah odpravili na prijetno druženje v Preloge, na poti proti Slovenski Bistrici.

Stane Mauko

Dolina – Jesenice s pristno domačo kapljico. Med letošnjimi gosti smo bili posebej veseli člana Izvršnega odbora DIS **Alojza Ruparja**, ki je ob tej priložnosti naši krajevni organizaciji podelil priznanje DIS-a. Pohodnike so zatem okrepili še na osrednjem prireditvenem prostoru na Veliki Dolini, kjer so jih pozdravili člani gasilskega pihalnega orkestra iz Loč in ansambla Pero. Za zanimivost so jim domačini predstavili še slike izjemno bogatega kraškega podzemlja, ki ga zadnjih deset let odkrivamo v bližnjih vaseh. Veliko pohodnikov se je ob krajevnem prazniku še dolgo v noč veselilo z domačini, člani KO DIS pa so vse povabili na snidenje v prihodnjem letu, ko bodo pripravili še kakšno novo presenečenje.

Marjan Žibert
predsednik KO DIS Velika Dolina

Občni zbor KO DIS Mozirje

Člani KO DIS Mozirje na evropskem kongresu izgnancev v Ljubljani, 6. 6. 2009

Kakor vsako leto smo se člani DIS tudi letos 28. marca 2009 zbrali na občnem zboru v Nazarjah. Kljub temu, da nas je vsako leto manj in da so v naši KO vključeni člani iz sedmih občin Zg. Savinjske in Zadrečke doline, se dobro poznamo in radi družimo. Poleg tega pa nas še vedno zanima ta vsa problematika in reševanje vprašanj v zvezi s pravicami izgnancev.

Franci Vidmar, član Izvršnega odbora DIS, nam je podrobno razložil vse aktivnosti društva, posebej je poudaril prizadevanja naše predsednice Ivice Žnidaršič, ki ji je uspelo našo društveno dejavnost dvigniti na mednarodno raven. Žal še ni dokončno rešeno poplačilo materialne

vojne škode. Izreden uspeh je bil dosežen z organizacijo prvega evropskega kongresa izgnancev. Tudi z našo udeležbo smo dali svoj prispevek. Priložena fotografija je spomin na ta dogodek. Da bodo s takimi dogodki seznanjeni ostali prebivalci, bomo članek o tem objavili v našem lokalnem tedniku Savinjske novice.

Sklep občnega zbora in tudi kongresa je, da vse naše aktivnosti usmerjamo v ohranitev pridobljenih pravic, da mlajšo generacijo seznanjamo s krutim početjem fašistov in nacistov in da se ne pretvarja zgodovina. Vse to naj bi bilo v opomin, da se take grozote ne bi nikoli več ponovile.

Jožica Pečovnik

Volilni zbor KO DIS Bohinj

Vgostišču Tripič na Bohinjski Bistrici smo se zbrali 15. maja 2009.

Ovrednotili smo naše delo v zadnjem letu in v celotnem štiriletnem mandatu. Iz poročil je bilo razvidno, da smo zastavljene naloge opravili dokaj dobro.

Med uspešno opravljenimi nalogami je vredno omeniti predvsem 7. srečanje gorenjskih izgnancev v Danici na Bohinjski Bistrici, kar je bilo mogoče le ob izjemni podpori občine Bohinj.

Za ohranjanje spominov na izgnanstvo smo napisali skupno 17 prispevkov za prvo, drugo in tretjo knjigo spominov in pričevanj. Omenjeni prispevki imajo verjetno celo večjo vrednost, kot če bi izdali pred dvanajstimi leti načrtovano brošuro le za našo krajevno organizacijo. Namesto tega bomo poizkušali pripraviti pregled dosedanjega šestnajstletnega dela KO s seznamom 180 bohinjskih izgnancev in beguncev.

Finančne stiske premagujemo s pomočjo prostovoljnih prispevkov naših članov, letos pa nas je prvič z nakazilom 200 evrov podprla za izvedbo socialnega programa tudi občina Bohinj. Za obe podpori se lepo zahvaljujemo.

Precej časa smo namenili 1. kongresu evropskih izgnancev, žrtev fašističnega in nacističnega nasilja v letih 1920-1945. Za izvedbo kongresa smo že v novembru nakazali DIS po 3 evre na člana. Občina Bohinj je v isti namen nakazala Društvu izgnancev Slovenije 100 evrov.

Na kongresu bodo sodelovale delegacije sorodnih organizacij iz 11 evropskih držav. To bo prilika, da bo napisanega kaj več o našem izgnanstvu po evropskem prostoru in tudi o tem, da so stegovalle roke po naši domovini prav vse sosednje države in izvajale tudi vse oblike nasilja.

Našo osrednjo organizacijo DIS je predstavljal Lojze Krajnc, član IO DIS, Gorenjske KO je zastopal Anton Pristov, predsednik KO DIS Radovljica. Iz KO DIS Bleda je prišla Polona Cerkovnik.

Po razpravi smo izvolili organe KO DIS za naslednja štiri leta ter si začrtali naloge za prihodnje enoletno obdobje. Med njimi je tudi 9. srečanje gorenjskih izgnancev, ki bo 26. 6. 2009 v izvedbi KO DIS Tržič pri spomeniku v nekdanjem koncentracijskem taborišču podružnice Mauthausen na Podljubelj.

Jakob Medja

Občni zbor KO DIS Bohinj

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Artiče

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Artiče (16. maja 2009)

Člani KO DIS Artiče smo se 16. 5. 2009 zbrali na letnem občnem zboru v Prosvetnem domu v Artičah. Po zapeti pesmi Oh kako je dolga pot MePZ KUD Oton Župančič Artiče je predsednik KO DIS Artiče **Karl Levak** pozdravil vse prisotne člane, goste in nastopajoče ter jim zaželel prijetno počutje. V spomin na 12 članov, umrlih v preteklem letu, je predlagal trenutek tišine. Kulturni program so nadaljevali učenci OŠ Artiče in predstavnik literarne sekcije Beseda KD Dobova.

Zbora so se udeležili: podpredsednik DIS **Jože Križančič**, vodja poslanske skupine DeSUS mag. **Franc Žnidaršič**, predsednici KO DIS Brežice in Čatež ob Savi, predsedniki KO DIS Zagreb, Bizeljsko, Cerklje ob Krki, Dobova, ravnateljica OŠ Artiče in predsednica Društva kmečkih žena KS Artiče.

Podano je bilo poročilo dela za leto 2008, blagajniško in nadzorno poročilo. Po ustanovitvi KO DIS Artiče leta 1992 je uveljavilo status ŽVN 352 članov. V 17 letih je umrlo 163 članov in nas je zdaj še 207 skupaj s svojci. Ponovno vabimo naše člane, da poskušajo pridobiti svoje

otroke, sorodnike, svojce in prijatelje, da se včlanijo v DIS.

Pri planiranem delu za leto 2009 je predsednik KO DIS povedal, da je vsak član dobil vabilo na občni zbor, na katerem je tudi vabilo za udeležbo na **evropskem kongresu** izgnancev 6. junija 2009 v Ljubljani. Skupno delovno druženje je pozdravil podpredsednik DIS **Jože Križančič**. Prisotne je pozdravil tudi vodja poslanske skupine DeSUS mag. **Franc Žnidaršič**. Med drugim je omenil tudi predlagani zakon za tiste, ki so se rodili po 15. februarju 1945, in za otroke pobitih staršev, ne glede na to, kdo jih je pobil, da bodo lahko uveljavljali status ŽVN. Predlog za zakon o poplačilu gmotne škode za premično in nepremično premoženje je že večkrat predlagal.

Podpredsednik DIS **Jože Križančič** je nato podelil pohvalo KO DIS Artiče za uspešno delo in priznanje predsedniku KO DIS Artiče za posebne uspehe pri razvijanju društva in ohranjanju zgodovinskega spomina na izgon in begunstvo Slovencev.

Karl Levak

Tradicionalno srečanje izgnancev ob prazniku Krajevne skupnosti Krško

Po končanem praznovanju ob občinskem prazniku Občine Krško, ki je posvečen slovenskim izgnancem, so se krški izgnanci srečali v mestnem parku pri spomeniku izgnancem ob zaključni prireditvi krajevnega praznika mesta Krško, ki je posvečen krškim bormcem in izgnancem.

Po končani proslavi in koncertu Partizanskega pevskega zbora iz Ljubljane je bilo srečanje udeležencev, ki se ga je

udeležila skoraj cela KO DIS Krško. Na srečanju je bilo veliko razgovorov o temi prvega kongresa izgnancev in pregnancev – žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ki se ga je udeležilo več kot 400 izgnancev iz občine Krško.

Srečanja izgnancev so postala tradicionalna in se jih poleg izgnancev udeležuje tudi veliko število krajanov.

J. H.

Na občnem zboru KO DIS Krško je predsednica DIS podelila priznanje 12 aktivnim članom DIS. Prejeli so jih naslednji: Jože Habinc, Janez Arh, Franc Dernač, Anton Hotko, Ivan Puntar, Marija Sajko, Alojz Šribar, Slavko Šribar, Franc Vodopivec, Slavica Habinc, Ivan Zupančič in Jožica Petrišič. (Foto: Manica Gerjevič)

Odprli smo stalno razstavo

Odprtje stalne razstave v Globokem (9. 5. 2009)

KO DIS Globoko-Pišece je pred tremi leti sprejela v svoj program dela priprave na ureditev trajne razstave na temo »Ne pozabimo«.

Dela so stekla in začele so se pojavljati tudi težave. Materiala, ki bi tvoril to razstavo, je vedno manj. Uspelo nam je pridobiti precej slikovnega gradiva, nekaj dokumentov, pisem, pesmi in nekaj manjših predmetov. Za pridobitev prostora smo se obrnili na Svet KS Globoko.

Naš rojak ing. arh. **Karl Filipčič** je izdelal idejni načrt, nad katerim smo bili navdušeni, obljubil pa nam je tudi brezplačno strokovno pomoč. Po strokovno pomoč smo se obrnili tudi na Posavski muzej v Brežicah. Dr. **Tomaž Teropšič**, direktor muzeja, nam jo je obljubil in delo pri tem projektu zaupal kustosinji muzeja Vlasti Dejak.

V prvem letu predvidenega dela so se pojavile finančne težave, saj nismo zbrali dovolj sredstev, da bi dela vsaj začeli. Podprla nas je KS Globoko, ki je financirala dela v prostoru, kjer naj bi bila razstava, ostala sredstva pa nam je uspelo zbrati od članov DIS, Občine Brežice, DIS Ljubljana in drugih.

Prostor pred dvorano je povsem obnove, lična je tudi vitrina, zavarovana s stekli. Fotografije so povečane, plastificirane

Ljudmila Petan

Člani KO DIS iz Celja na prvem evropskem kongresu

Člani KO DIS Celje na prvem evropskem kongresu v Ljubljani, 6. 6. 2009

Člani celjske KO DIS smo se 6. 6. 2009 ob 8. uri zbrali pri naši spominski plošči pred Celjskim domom. Udeležba je bila še kar solidna. Žal se nekateri člani niso mogli udeležiti kongresa zaradi zdravstvenih težav. Ob 8.05 smo se odpeljali iz Celja in prispeli v Ljubljano ob 9.30. Prireditve nam je bila zelo všeč. Navdušila nas je velika udeležba članov in delegacij. Posebno pohvalno je, da so bili vsi govori prevedeni in zbrani

in opremljene z besedilom. Izdelali smo tudi poimenski seznam vseh pregnanih družin iz tedanje občine Globoko in vseh članov teh družin.

Tudi ta seznam je razstavljen tako, da se dajo prebrati posamezna imena. Razstavo smo odprli 19. maja 2009.

Pri tem so nam pomagali: Osnovna šola Globoko, Ljudski pevci Globoko, Lovski pevski zbor Globoko, recitator in povezovallec Stane Preskar, učiteljica Vesna Kodrič ter recitator Franci Živič, ki je za to prilžnost napisal posebno pesem. Prostore prireditve je polepšala Marija Kukovica. Pri tem ji je pomagala njena družina. Za lep zaključek slovesnosti je poskrbel Aktiv kmečkih žena pod vodstvom Nade Kostevc.

Za projekt je delalo veliko ljudi, največje breme pa je padlo na Ivana Živiča, ki je vsa tri leta vodil dela, žrtvoval nešteto ur časa in svojih sredstev.

Zahvaljujemo se njemu in vsem članom odbora KO DIS, članom DIS, predvsem pa Svetu KS Globoko, Posavskemu muzeju Brežice, ing. arh. **Karlu Filipčiču**, za vse delo, ki so ga opravili brez vsakega plačila. Če bi morali vsa ta dela plačati, naša stalna razstava še dolgo ne bi bila predana na ogled.

Leon Bratina

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI ČLANSTVA DIS PO KO DIS ZA PRVI KONGRES IZGNANCEV IN BEGUNCEV ŽRTEV NACIZMA IN FAŠIZMA

Krajevne in Območne organizacija DIS	Prispevek EUR v letu 2008	Prispevek EUR v letu 2009
KO DIS Dobova	200	1.183
KO DIS Branik	342	
KO DIS Ljubljana Bežigrad	500	50
KO DIS Trebnje	300	230
KO DIS Leskovec	1100	368
KO DIS Šentjur pod Kumom	227	
KO DIS Velenje	210	
KO DIS Gornja Radgona	150	150
KO DIS Komen	390	198
KO DIS Maribor Pobrežje	585	
KO DIS Ravne na Koroškem	300	
KO DIS Tržič	270	
KO DIS Brežice	1.173	
KO DIS Škofja Loka	678	
KO DIS Maribor Tabor	900	
KO DIS Maribor Rotovž	508	
KO DIS Hrastnik	300	147
KO DIS Slovenj Gradec	135	
KO DIS Ljubljana Center	336	
KO DIS Podbočje	204	
KO DIS Slovenske Konjice	180	
KO DIS Zagorje ob Savi	150	150
KO DIS Radovljica	345	
KO DIS Ptuj	300	41
KO DIS Krmelj - Tržišče	538	58
KO DIS Maribor Rotovž	254	
KO DIS Bistrica ob Sotli	507	64
KO DIS Bohinj	165	
KO DIS Grosuplje	150	
KO DIS Cerknica – Logatec	141	
KO DIS Dole pri Litiji	291	68
KO DIS Jesenice na Gorenjskem	500	
KO DIS Nova Gorica	200	
KO DIS Boštanj	813	71, 50
KO DIS Bučka	273	
KO DIS Laško	174	
KO DIS Polje ob Sotli	400	187
KO DIS Artiče	645	
KO DIS Ljutomer	152	
KO DIS Ruše	171	
KO DIS Žalec	240	447
KO DIS Mozirje	237	
KO DIS Celje	647	
KO DIS Novo mesto	630	212
KO DIS Kranj	141	
KO DIS Polšnik	350	85
KO DIS Kozje	207	
KO DIS Murska Sobota	84	
KO DIS Srednja Dobrava	172	
KO DIS Domžale	246	127
KO DIS Petišovci		213
KO DIS Ljubljana Vič – Rudnik		900
KO DIS Litija		366
KO DIS Vrhnika		84
KO DIS Globoko – Pišece		523
KO DIS Ormož		111
KO DIS Studenec		583
KO DIS Bizeljsko		546
KO DIS Čatež ob Savi		465
KO DIS Krška vas		354
KO DIS Sevnica		522
KO DIS Trbovlje		900
KO DIS Zagreb		140
KO DIS Ljubljana Moste Polje		819
KO DIS Radeče		783
KO DIS Občine Muta, Podvelka....		216
KO DIS Šentjanž		384
KO DIS Dolenja vas		400
KO DIS Kapele		390
KO DIS Ljubljana Šiška		1.167
KO DIS Kočevje		260
KO DIS Raka		651
KO DIS Krško		627
KO DIS Veliki Trn		300
KO DIS Slovenska Bistrica		236
KO DIS Koper		260
KO DIS Ljubljana Bežigrad		226
KO DIS Šentjur pri Celju		84
KO DIS Hrastnik		147
KO DIS Brestanica		162
KO DIS Tolmin		30
KO DIS Nova Gorica		330
KO DIS Kamnik		781
skupaj	18.411,00	17.476,50

V tem seznamu so navedeni vsi člani DIS in drugi, ki so za organizacijo kongresa prispevali več kot 10 evrov (po vrstnem redu vplačil)

Posamezniki

Dr. Jazbec Milan, Mag. Žnidaršič Franc, Kaplan Zdenka, Bratuša Martina, Stezinar Jožica, Župančič Simona, Medvešek Marija, Medvešek Ivan, Duh Zvone, Gačnik Marija, Zarabec Majda, Kramžar Slavko, Žmavcar Anton, Knez Hilda, Veler Malka, Veber Breda, Hmelak Miloš, Uran Dušanka, Vidrih Herman, Damše Amalija, Lorenci Jakob, Dravinec Veronika, Brinjevec Ana, Tičar Kristina, Tičar Alojz, Jakš Simona, Bizjak Pavla, Birska Ivan, Kranjc Alojz, Konček Milka, Mak Justina, Medved Albin, Povše Marija, Vresk Marija, Vresk Mirko, Kuselj Rozalija, Kunej Ivan, Breganski Jože, Zerovec Bojan, Jerak Alojzij, Kozamernik Janez, Bregar Milan, Majda Hrovat, Ivan Kopina, Kenda dr. Vladimir, Babič Mina, Vidic Alojz, Pietro Merku in Mirella, Križančič Jože, Zemljak Marija, Dolsak Marija, Vlah Apolonija, Kramžar Slavko, Drožina Iztok in Erika, Senčar Sonja, Keber Zdravko, Volčanjek Vinko, Marinc Marija, Cizman Sonja, Setnikar Anton, Jogan Maca, Repovž Jože, Androjna Karel, Bedenk Tine, Cuzi Alojz, Češnovar Amalija, Judež Ivan, Judež Rezi, Klavs Pavla, Kosančič Marija, Metelko Franc, Novšak Marija, Scharold Marija, Tomažin Alojz, Trček Angela, Kolman Ljudmila, Kreže Anton, Mejač Marija, Babič Ivan, Jambrovič Marija, Turk Ana, Filipančič Fanika, Geršak Ana, Koren Jože, Novak Amalija, Štefančič Avgust, Štefančič Anton, Turk Jože, Hrovat Mirko, Gole Ivan, Zupančič Cilka, Prijatelj Marta, Kumer Danica, Repše Cilka, Zupančič Franciška, Avguštinčič Fani, Pirnovar Gabrijela, Turk Emilijan, Oštir Valentin, Peskar Mihaela, Gorenc Stanislav, Bukovec Marjeta, Ozimek Peter, Kržan Anica, Turšič Stanislav, Kurent Brigita, Zajc Milka, Blas Janez, Lupšina Drago, Jeras Rafael, Miklavc Janez, Močnik Betka, Posavec Marija, Slapar Franc, Bregar Marinka, Kreže Pavla, Blas Jože, Štalec Tilka, Kavšek Angela, Podlesnik Marija, Bovhan Terezija, Bregar Tone, Lajovic Peter, Marc Hilda, Martinčič Ljudmila, Miklavčič Alojzija, Miklavčič Matilda, Romšek Jožefa, Debeljak Pavla, Papič Ludvik, Jezernik Štefanija, Frančeškin Marija, Nežič Dušan, Mavrič Viktorija, Gabersček Alojzija, Nežič Katarina, Ferletič Anica, Vereš Ida Rada, Horvat Dragica, Kapun Dušan, Kapun Silva, Voščun Alojz, Kramar Alojz, Jazbec Janez, Lipold Marija, Naroglav Anton, Pintarič Janez, Pirc Ana, Prestor Pavla, Kapler Ivan, Setnikar Jožica, Šinko Ana, Tisel Dragica, Zorič Marija, Budja Mihaela, Bučar Anica, Dolenc Jožica, Kovačič Hermina, Kovačič Alojz, Babnik Marija, Vegič Marija, Hartl Rudi, Ajtnik Simon, Eršte Alojz, Špegelj Jože, Špegelj Marijan, Sušek Vlada, Ajdišek Jožef, Kovač Francišek, Kramžar Francišek, Kramžar Franciška, Novak Albin, Podlogar Alojzij, Podlogar Ana, Repovš Anton, Skupek Genovefa, Sotlar Ivan, Štaut Angela, Štempihar Alojzij, Šuštar Ana, Šuštar Stane, Zupan Franciška, Brinjevec Ana, Albrecht Terezija, Simončič Stane, Babnik Marija, Rupar Alojz, Cilinšek Pavla, Hudomalj Marija, Pešec Marjeta, Pražnikar Albin, Breganski Jože, Krulc Ivan Zvonimir, Kuzmič Terezija, Jocić Marija, Božič Marija, Blažič Silvestra, Grdanec Janez, Hruševar Emilija, Kužnik Marija,

Majstorovič Marija, Novak Milan, Prah Zofija, Turk Bernarda, Tomažin Jože, Novak Joško, Ljubič Pepca, Ferlin Štefka, Dobrina Ivan, Zorenč Anton, Benedik Štefanija, Hočevar Ana, Koprivec Vika, Logar Amalija, Senčar Ljudmila, Zupan Mirko, Bouhan Alojz, Breganski Jožef, Razpotnik Amalija, Pograjec Jožef, Kralj Antonija, Obrsnel Darja, Kramžar Ivan, Breganski Jožef, Bevc Emilija, Posavec Marija, Vene Stanislav, Martinčič Ljudmila, Smole Franc, Dvoršak Vinko, Muršič Terezija, Rihter Neža, Kunej Antonija, Slatnar Franc, Flajs Ciril, Hočevar Marija, Logar Alojz, Logar Marija, Vintar Danica, Zupan Vera, Krajnik Vinko, Breganski Stanislava, Godnič Sabina, Šivavec Marija, dr. Jazbec Janez Ivan, Kranjec Roman, Bratina Franc, Ravnikar Ivan, Bratina Leon, Iskrenovič Elizabeta Marija, Poglajen Julijana, Prašnikar Janez, Štempihar Vinko, Jurič Vinko, Gabršek Vinko, Držanič Emilija, Pajenk Ivan, Kramer Rezika, Flis Marija, Kramer Ivanka, Lever Marija, Lupšina Fanika, Lupšina Rezika, Šetinc Boža, Urek Ivan, Kežman Anton, Androjna Anton, Androjna Jožefa, Lisec Amalija, Lisec Anton, Lisec Anton, Lisec Jožefa, Žnidaršič Rozalija, Bec Alojz, Krnc Tone, Lisec Alojz, Kozinc Marjan, Žabkar Marija, Novšak Hilda, Kovač Stanislav, Žužek Franc, Slodnjak Stane.

Vse krajevne in območne organizacije DIS so prejele tudi imena in priimke teh darovalcev z navedbo darovanih zneskov. Velika večina navedenih je darovala 10 evrov, nekaj pa tudi 11 in 20 evrov, 16 jih je darovalo po 50 evrov, eden 60 evrov.

Do 10. 6. 2009 so za kongres darovali tudi:

Občina Ruše	500 EUR
GEN Energija d.o.o. Krško	1.000 EUR
LES d.o.o.	100 EUR
SI. NATURA Novo mesto	150 EUR
D.J. DON d.o.o.	200 EUR
BANKA KOPER, d.d.	200 EUR
PILASTER Žirovnica	150 EUR
OBČINA Bohinj	100 EUR
NUKLEARNA Elektrarna Krško	500 EUR
OBČINA Brežice	400 EUR
KRKA, d.d. Novo mesto	2.000 EUR
SIPLAN, D.O. Ljubljana	200 EUR
PETROL, d.d. Ljubljana	500 EUR
ABANKA Vipa Ljubljana	1.000 EUR
KOMAS, d.o.o	500 EUR
LEKARNA NOVAK, d.o.o	200 EUR
SAVA AVTO, d.o.o	380 EUR
Neznani pošiljatelj	342 EUR
MERCATOR	200 EUR
NOVA LB	500 EUR
NOVA LB Brežice	150 EUR
OBČINA DOMŽALE	100 EUR
SL-INŽENIRING BORŠT	100 EUR
RADANOVIČ Brežice	150 EUR
TTS d. o. o. Ljubljana	200 EUR
KOP Brežice d.d.	200 EUR
ŠKOFLJANEC VINKO s.p.	50 EUR
OBČINA Šentrupert	500 EUR
CERJAK BROT POLONA s.p.	80 EUR
POPIT ROZALJA	100 EUR
Očesna optika RIMC TEREZIJA	200 EUR
MIŽIGOJ ALEŠ-Medex	100 EUR
TOMŠE MARTIN s. p.	50 EUR
Občina Mokronog Trebelno	700 EUR
SKUPAJ:	11.802,00 EUR

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Jože Križančič, Ptuj
Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:
Ivan Babič, Buče
Emilija Držanič, Brežice
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Lojze Kranjc, Radovljica
Marija Kuhar, Brezovica/Lj.
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj
Jožica Stezinar, Brežice
Anka Tominšek, Ljubljana
Malka Veler, Slovenska Bistrica
Franci Vidmar, Žalec
Alojz Voščun, Lendava
Davorin Zdovc, Maribor
Franc Žičkar, Leskovec
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor – predsednica
Janez Blas, Sevnica
Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje – predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti	KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS BOŠTANJ			Draga RONER	08. 09. 1929	03. 2009
Stanko MOŽIC	23. 08. 1930	27. 06. 2009	Vida SIMUNOVIČ	20. 02. 1927	01. 2009
Stanislav NOVŠAK	16. 04. 1944	10. 03. 2009			
KO DIS Bizeljsko			KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica		
Marija KRIŽANČIČ	08. 08. 1926	24. 03. 2009	Zmago ČERMELJ	24. 02. 1933	21. 03. 2009
Avgust OSOJNIK	03. 08. 1932	05. 03. 2009	Miran HORVAT	14. 09. 1928	25. 11. 2008
			Janko JEMEC	10. 08. 1923	02. 06. 2009
KO DIS Bled			Alma PEČE	28. 05. 1912	23. 11. 2008
Leopold PERNUŠ	21. 09. 1922	29. 03. 2009	dr. Darja TREPPPO BENČAN	15. 06. 1926	05. 2009
Marjan SITAR	06. 05. 1934	01. 05. 2009	dr. Drago TRIBNIK	01. 09. 1912	14. 01. 2009
			Alfonz ZIELHOFER	13. 04. 1934	05. 2009
KO DIS Branik			Jožica ŽIVEC	01. 02. 1920	01. 12. 2008
Pavla BIZJAK	10. 04. 1924	03. 03. 2009			
KO DIS Brestanica			KO DIS Občin Muta, Radlje ob Dravi, Podvelka, Ribnica na Pohorju, Vuzenica		
Cvetka KINČIČ	02. 09. 1926	18. 06. 2009	Franc RAMŠAK	01. 03. 1936	23. 05. 2009
Ana PRIMON	25. 06. 1924	26. 05. 2009			
KO DIS Celje			KO DIS Novo mesto		
Anton IVACIČ	02. 12. 1929	02. 04. 2009	Milena CERKOVNIK		
			23. 09. 1937		
			10. 09. 2008		
KO DIS Cerklje ob Krki			KO DIS Pince Marof-Benica-Petišovci		
Vilijem GROJZDEK	07. 07. 1939	20. 01. 2009	Marija PAMIČ	01. 01. 1927	07. 06. 2009
Alojz HRIBAR	02. 11. 1911	23. 02. 2009	Tomaž RADOVAN	13. 12. 1936	05. 05. 2009
Ana JUREČIČ	07. 07. 1923	05. 01. 2009			
Anica OBRENOVIČ	27. 09. 1927	06. 02. 2009	KO DIS Podbočje		
Anica PFLEGE	21. 12. 1926	01. 01. 2009	Marija VRHOVŠEK	14. 04. 1933	25. 03. 2009
Marija PLANKER	24. 02. 1929	14. 03. 2009			
Jože PLETERŠNIK	20. 07. 1931	21. 02. 2009	KO DIS Polje ob Sotli-Buče		
Ludvik SMUKOVIČ	04. 08. 1938	02. 04. 2009	Vlado GLOJNARIČ	09. 09. 1940	18. 03. 2009
KO DIS Cerknica – Logatec			KO DIS Polšnik		
Elica JENČEK	10. 07. 1927	12. 04. 2009	Franc POVŠE	30. 03. 1936	29. 05. 2009
KO DIS Gornja Radgona			KO DIS Radeče		
Matilda AMBROŽIČ	25. 02. 1933	01. 2009	Leopold BOBEK	08. 10. 1924	11. 03. 2009
			Urška SOTLAR	23. 10. 1924	28. 06. 2009
KO DIS Kamnik			Joži VIMPOLŠEK	11. 03. 1931	19. 05. 2009
Franc CEVEC	1917	21. 05. 2009			
Ivana HRIBERNIK	1926	04. 2009	KO DIS Radvljica		
Etbin JERMEN	1929	06. 2009	Franc SLADKONJA	22. 11. 1933	31. 03. 2009
KO DIS Kozje			KO DIS Ruše		
Jožef KLAVŽER	25. 01. 1929	22. 02. 2009	Hrabroslav PERNAT	16. 11. 1919	13. 04. 2009
Martin KLAVŽER	16. 02. 1940	21. 04. 2009			
			KO DIS Slovenska Bistrica		
KO DIS Kranj			Ivana DEČMAN	14. 08. 1924	18. 03. 2009
Vinko PRAŠNIKAR	11. 06. 1929	20. 02. 2009	Jože SLODEJ	15. 03. 1937	01. 02. 2009
KO DIS Krmelj-Tržišče			KO DIS Slovenj Gradec		
Rudi JAMŠEK	15. 04. 1925	29. 03. 2009	Marija VRČKOVNIK	1931	2009
Julijana KLATNUS	08. 05. 1929	02. 04. 2009			
			KO DIS Studenec		
KO DIS Krška vas			Franc ŽELEZNIKAR	15. 06. 1925	22. 03. 2009
Štefka KOVAČIČ	1932	11. 2008	Jože ŽNIDERŠIČ	23. 08. 1928	19. 05. 2009
Marija LOPATIČ	1929	11. 2008			
Stanko PAVLOVIČ	1933	03. 2009	KO DIS Šentjanž		
Marija ŠKOFLJANEC	1936	03. 2009	Franc BAN	27. 11. 1926	01. 05. 2009
Anton TOMŠE	1930	01. 2009	Pavla JONTEZ	19. 09. 1930	02. 05. 2009
Štefka TOPOLOVEC	1927	12. 2008	Jože PREŠEREN	27. 03. 1919	14. 06. 2009
KO DIS Krško			KO DIS Škofja Loka		
Anton ZUPANČIČ	05. 05. 1939	26. 03. 2009	Francka BERGANT	20. 12. 1923	14. 05. 2009
			Ivanka KANDIŽ	10. 06. 1921	22. 05. 2009
KO DIS Laško			Marija LOTRIČ	14. 04. 1927	14. 02. 2009
Milka DRNOVŠEK	20. 04. 1912	25. 03. 2009			
Franc KMETIČ	22. 11. 1916	16. 06. 2009	KO DIS Št. Jurij pod Kumom		
			Miha BAJDA	04. 01. 1940	16. 09. 2008
KO DIS Leskovec					
Marija KIRAR	11. 03. 1922	07. 02. 2009	KO DIS Trbovlje		
Jožefa RAČIČ	19. 02. 1927	08. 02. 2009	Olga KAVŠEK	20. 03. 1928	07. 02. 2009
Marija RAČIČ	01. 12. 1919	20. 01. 2009	Franjo KILAR	25. 05. 1942	05. 05. 2008
Zdravko SUŠNIK	23. 06. 1928	17. 01. 2009			
Ljudmila ŠKOFLJANEC	28. 08. 1927	31. 01. 2009	KO DIS Trebnje		
Ivan URBANČ	06. 06. 1942	07. 02. 2009	Vinko DVORŠAK	08. 01. 1933	16. 04. 2009
Anton ZUPANČIČ	05. 05. 1939	26. 03. 2009			
			KO DIS Tržič		
KO DIS Ljubljana Moste-Polje			Rudolf TERAN	29. 04. 1923	27. 05. 2009
Vekoslava ŠTRUBELJ	26. 04. 1931	20. 02. 2009			
			KO DIS Velenje		
KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik			Mirko BREŠAR	27. 07. 1933	28. 03. 2009
Rezka BALON	1920	20. 01. 2009	Zofija KNEŽEVIČ	15. 03. 1925	19. 02. 2009
Vencelj BENKOVIČ	1928	26. 02. 2009			
Olga FIŠTER	15. 07. 1926	12. 04. 2009	KO DIS Zagorje		
Angela GRČAR	31. 08. 1924	01. 2009	Amalija HILD	03. 05. 1929	09. 03. 2009
Božo KOS	01. 01. 1931	04. 2009	Jožefa MLAKAR	16. 11. 1924	15. 03. 2009
Rozalija KRANJC	06. 03. 1923	08. 03. 2009	Slavka MEDVED	12. 12. 1920	08. 05. 2009
Viktor PEČNIK	20. 07. 1925	27. 10. 2009	Ljudmila POGAČAR	04. 09. 1932	20. 04. 2009
Leopoldika POTOČNIK	28. 10. 1918	28. 02. 2009	Alojzija REPOVŽ	10. 04. 1919	18. 05. 2009
Alojz VENE	15. 06. 1926	15. 01. 2009	Ana ZIDAR	25. 07. 1932	08. 03. 2009
Fani VIDMAR	21. 03. 1923	20. 01. 2009			
Marija ZUPANČIČ	1921	07. 03. 2009	KO DIS Žalec		
			Tomislav BERZELAK	25. 01. 1944	21. 04. 2009
KO DIS Maribor Pobrežje			Hedvika KESSLER	24. 07. 1941	21. 03. 2009
Marija KOVAČIČ	22. 01. 1923	01. 2009	Franc RADANOVIČ	30. 04. 1928	27. 02. 2009
Franc OČEK	22. 11. 1926	01. 2009			